

DENET VERGİ SİRKÜLER

Sirküler Tarihi : 17.04.2020
Sirküler No : 2020/043

7244 SAYILI KANUNLA GETİRİLEN KAR DAĞITIM KISITLAMASI (6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNUNA EKLENEN GEÇİCİ 13 ÜNCÜ MADDE)

1. GİRİŞ:

2020/66 sayılı Duyurumuzda açıklandığı üzere, Ticaret Bakanlığı tarafından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne iletilen 31.03.2020 tarihli yazı ile, Covid-19 virüsü nedeniyle sermaye şirketlerinin özkaynaklarını korumasının önemine işaret edilmiş ve "Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliği'nin" 13/5 inci maddesine dayanılarak, **"kamunun iştiraki olan şirketler hariç olmak üzere, sermaye şirketlerinin 2019 yılı hesap dönemine ilişkin olarak bu yıl gerçekleştirilecek genel kurul toplantılarında gündeme alınacak nakit kâr payı dağıtım kararlarında, "geçmiş yıl kârlarının dağıtımına konu edilmemesi, dağıtım tutarının 2019 yılı net dönem karının %25'ini aşmaması ve yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilmemesi"** hususlarının tüm sermaye şirketlerine duyurulması istenmiştir.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş. bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2019 yılında 9,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.809 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dâhil dünya çapında 88.110 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Bu yönlendirme, yasal dayanağı olmadığı, sermaye şirketlerinde kar dağıtımına ilişkin yetkinin anonim şirketlerde genel kurula, limited şirketlerde ise ortaklar kuruluna ait olup, bunun devredilemeyeceği ve kısıtlanamayacağı gerekçeleriyle yoğun olarak eleştirilmiştir. Yapılan eleştiriler Bakanlığın genel kurul toplantılarına gündem maddesi ekletme yetkisinin bulunduğu ancak kar dağıtımını engelleme yetkisinin bulunmadığı, bu nedenle yukarıdaki yönlendirmenin ancak konunun gündeme alınmasını sağlayabileceği konusunda odaklanmıştır.

2. YAPILAN DÜZENLEME:

7244 Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kanun) ile konu hakkında yasal düzenleme yapılmış bulunmaktadır. Kanun 17.04.2020 tarih ve 31102 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Kanunun yayımı tarihinde (17 Nisan 2020’de) yürürlüğe giren 12 inci maddesi ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

“GEÇİCİ MADDE 13- (1) Sermaye şirketlerinde, 30/9/2020 tarihine kadar 2019 yılı net dönem kârının yalnızca yüzde yirmi beşine kadarının dağıtımına karar verilebilir, geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçeler dağıtımına konu edilemez, genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtımını yetkisi verilemez. Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketler hakkında bu fıkra hükmü uygulanmaz. Bu fıkrafta belirtilen süreyi üç ay uzatmaya ve kısaltmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(2) Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtımını kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa, 2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşan kısma ilişkin ödemeler birinci fıkrada belirtilen sürenin sonuna kadar ertelenir.

(3) Bu maddenin kapsamına giren sermaye şirketlerine ilişkin istisnalar ile uygulamaya dair usul ve esasları belirlemeye, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü almak suretiyle Ticaret Bakanlığı yetkilidir.”

3. DÜZENLEMENİN GEREKÇESİ:

Düzenlemenin gerekçesinde,

- Yeni koronavirüs (Covid-19)’un, toplum sağlığına olduğu kadar ekonomik hayata ciddi bir tehdit oluşturduğu, salgının ekonomik faaliyetler üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilebilmesi amacıyla çeşitli tedbir programları uygulamaya konulduğu,

- Ekonomik faaliyetlerin yavaşlaması, sınırların kapatılması, ekonominin hem arz hem de talep tarafında ortaya çıkan belirsizlikler sebebiyle salgının toplum sağlığı ve ekonomi üzerindeki etkilerinin henüz net olarak ortaya konulmadığı,
- Bu çerçevede, ihtiyatlılık politikası gereği olarak, şirket kaynaklarının **nakit kâr dağıtımını yapılmak suretiyle** azaltılmaması, şirketlerin mevcut özkaynak yapılarının korunması ve ilave finansman ihtiyacının doğmaması amacıyla 30/9/2020 tarihine kadar yapılacak kâr dağıtımına ilişkin düzenleme yapıldığı ifade edilmiştir.

4. KAR DAĞITIM KISITLAMASININ KAPSAMI:

Yapılan düzenlemeye göre;

- Kanunun yayımlandığı tarihten 30 Eylül 2020 tarihine kadar, 2019 yılı dönem karının en fazla % 25'ine kadar olan kısmının dağıtımına karar verilebilecek, % 25'i aşan kısım için nakit kar dağıtım kararı alınamayacaktır. Görüldüğü gibi düzenleme uyarınca, 30.09.2020 tarihine kadar, 2019 yılı karının yalnızca % 25'ine kadarının dağıtım kararı alınabilecektir. Her ne kadar madde metninde nakit kar dağıtımını ibaresine yer verilmese de düzenlemenin amacından ve gerekçedeki açık ifadeden nakit kar dağıtımının kısıtlandığı anlaşılmaktadır.
- 30 Eylül 2020 tarihine kadar, geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçeler dağıtımına konu edilemez. Yani kaynağı 2019 yılından önceki dönemlere ait karlar ile serbest yedek akçeler¹ için 30 Eylül 2020 tarihine kadar % 100 dağıtım yasağı getirilmiştir.
- 30 Eylül 2020 tarihine kadar, genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtımını yetkisi verilemez.
- Kanunun yayımından önce, 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtım kararı alınmış ve pay sahiplerine 2019 karının %25'ini aşan tutarda ödeme yapılmışsa, bu madde kapsamında yapılacak herhangi bir işlem yoktur. Ancak kar dağıtım kararı alınmış olmasına rağmen kar dağıtımını yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa, 2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşan kısma ilişkin ödemeler 30 Eylül 2020 tarihine kadar ertelenir. Örneğin Kanunun yayımından önce alınan karar gereğince 100 milyon TL tutarındaki 2019 yılı karının 15 milyon TL'lik kısmını dağıtan bir kurum, Kanunun yayımından itibaren kalan tutarın en fazla 10 milyon TL'lik kısmını 30 Eylül 2020 tarihine kadar dağıtımına konu edebilir. Eğer bu kurum, dağıtım kararı alınan karın 25 milyon TL'lik kısmını Kanunun yayımından önce dağıtmış olsaydı, 30 Eylül 2020 tarihine kadar başka nakit kar dağıtımını yapamayacaktı.
- Kanunun yayımından önce 2019 yılı karının % 25'inin altında bir tutarın dağıtımına karar verilmiş ve bu tutar dağıtılmış ise Kanunun yayımından itibaren 30.09.2020 tarihine kadar % 25'i tamamlayacak şekilde kalan kısmın dağıtımına karar verilebilir.

¹ Serbest yedek akçe, genel kanuni yedek akçelerin sermayenin veya çıkarılmış sermayenin yarısını aşan kısmı ile Kanun ve sözleşme gereği ayrılanlar dışında genel kurulca ayrılmasına karar verilen yedek akçeleri ifade eder.

- Kanunun yayımından önce, 2019 yılı öncesi geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçelerden dağıtım kararı alınmış, ancak Kanunun yayımına kadar bu dağıtım tamamen yapılmamışsa, 30 Eylül 2020 tarihine kadar herhangi bir dağıtım yapılamaz.
- Dağıtıma konu edilemeyen 2019 yılı karı (% 75'lik kısım) ile geçmiş yıl karları ve serbest yedek akçelerin 30 Eylül 2020 tarihine kadar olan süre içinde sermayeye eklenmesi mümkün olduğunu düşünüyoruz. Çünkü karın sermayeye eklenmesi kar dağıtımını sayılmamaktadır.
- Kâr payı dağıtımına kaynak teşkil edebilecek unsurlar, net dönem kârı ile serbest yedek akçelerden oluştuğu için yapılan düzenleme ile 30 Eylül 2020 tarihine kadar kar payı dağıtımına kaynak teşkil edecek her türlü kaynaktan nakit dağıtımın yapılamayacağı anlaşılmaktadır. Ancak sermaye yedeklerinin durumu farklıdır, bunların mahiyeti icabı ortaklara dağıtımında kar dağıtımını söz konusu değildir. Çünkü, sermaye yedekleri kurumun vergiye tabi karından ayrılan bir unsur olmayıp, çeşitli değerlendirme farklılıkları nedeniyle sermayede meydana gelen kayıpları karşılamak üzere kayden oluşturulan fonları ifade etmektedir. Bunların sermayeye ilavesi de sermayede reel anlamda bir artış meydana getirmemektedir. Bu nedenle sermaye yedeklerinin ortaklara dağıtılmasında bir engel olmadığını düşünüyoruz. Keza kısıtlama süresince nakit kaynaklı sermaye azaltımına ve tasfiye sonuçlanmıyorsa sermayenin iadesine de bir engel bulunmamaktadır.
- Keza 30 Eylül 2020 tarihine kadar olan süre içinde 2019 yılı karının % 75'lik kısmı ile geçmiş yıl karları ve serbest yedek akçelerin, 30 Eylül 2020 sonrasında (veya kısıtlama sona erdikten sonra) dağıtılmak üzere dağıtım kararı alınabileceğini düşünüyoruz.
- Özel hesap dönemine tabi şirketlerde 2019 yılı veya geçmiş yıllar karlarından kastın ne olduğu belli değildir. Gerek bu Kanunda gerekse Türk Ticaret Kanunu'nda bunun cevabı olmamakla beraber vergi uygulamalarında özel hesap döneminin, bittiği yılın uygulamalarına tabi tutulduğu göz önüne alındığında, 2019 yılı karından 2019 yılında biten özel hesap dönemlerinin, geçmiş yıl karlarından da 2018 ve öncesinde biten özel hesap dönemlerinin anlaşılması, 2020 yılında biten özel hesap dönemlerine ilişkin karların ise bu Kanun hükümlerinden etkilenmemesi gerektiğini düşünüyoruz.

5. DAĞITIMDAN KASIT NEDİR?

Genel olarak, kar payları da dahil menkul sermaye iratlarında "elde etme", gelirin hukuki ve ekonomik tasarruf etme imkanının doğmuş olmasına bağlanmıştır. "Hukuki tasarruf", gelir sahibinin gelir üzerinde talepte bulunma hakkını; "ekonomik tasarruf" ise ödemeyi yapacak olan tarafından, gelirin sahibinin emrine amade kılınmasını ifade eder.

Buna göre, bir gelir hukuken talep edilebilir hale geldiği halde, ödemeyi yapacak olanın yükümlülüklerini yerine getirmemek suretiyle gelirin fiilen sahibinin emrine amade kılınmaması halinde, gelir elde edilmiş kabul edilmeyecektir.

191 seri no.lu Gelir Vergisi Tebliğinde kar paylarının elde edilme tarihi (dolayısıyla kar payı dağıtım zamanı), kar dağıtımını yapacak kurumların niteliğine göre aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

“1. Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı:

Anonim şirketlerde kar dağıtım kararını şirket genel kurulu vermektedir. Genel kurul kar dağıtım kararını vermiş ve kar dağıtım tarihini belirlemiş ise, kar dağıtım tarihinde; genel kurul tarafından kâr dağıtım tarihinin tespitinin şirketin yönetim kuruluna bırakıldığı durumda ise, yönetim kurulunun tespit ettiği dağıtım tarihinde kar payı elde edilmiş kabul edilecektir. Ancak, bu tarihte kurum tarafından çeşitli nedenlerle kar dağıtımına fiilen başlanmaması halinde, kar paylarının, fiilen dağıtımına başlandığı tarihte elde edileceği tabiidir. Kâr dağıtımına başlandığı halde, ortağın kar payını tahsil etmemiş olması, hukuki ve ekonomik tasarruf gerçekleştiğinden kar payının elde edilmesine tesir etmemektedir.

Diğer taraftan, şirket yetkili organlarınca kar dağıtımına ilişkin hukuki prosedür tamamlamakla birlikte, kar payının fiilen dağıtıldığı ve ortak tarafından tahsil edildiği durumda da fiili tasarruf gerçekleşeceğinden, kar payı elde edilmiş olacaktır.

2. Limited Şirketlerde Kâr Dağıtımı:

Limited şirketlerde kar dağıtım kararı, şirketin ortak sayısının 20'den fazla olduğu durumlarda şirket genel kurulu tarafından verilir. Ortak sayısının 20 veya daha az olduğu durumda bu karar ortakların yazılı oyları ile alınır.

Her iki halde de, kar dağıtımına karar verilmiş ve kar dağıtım tarihi saptanmış ise; kar dağıtım tarihinde kar payı ortaklar tarafından elde edilmiş kabul edilir. Ancak, bu tarihte kurum tarafından çeşitli nedenlerle kar dağıtımına başlanmaması halinde, kar payları, fiilen dağıtımına başlandığı tarihte elde edilecektir. Anonim şirketlerde olduğu gibi kar payının bu tarihten sonra tahsil edilmemiş olması elde etme açısından önem arz etmemektedir. Aynı şekilde, kar dağıtımına ilişkin hukuki prosedür yerine getirilmemekle birlikte, karın ortaklara fiilen dağıtıldığı durumda da kar payının elde edilmesi gerçekleşmiş olacaktır.”

6. KISITLAMA KAPSAMINA GİREN VE GİRMİYEN ŞİRKETLER:

Kar dağıtım kısıtlaması, “sermaye şirketleri” için getirilmiştir. Türk Ticaret Kanununa göre sermaye şirketleri; sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler, limited şirketler ve anonim şirketlerden oluşur. Adi şirketler ve şahıs şirketleri ile yabancı şirketlerin Türkiye şubeleri bu kapsama dâhil değildir. Ancak kısıtlamayı düzenleyen geçici 13 üncü maddenin birinci fıkrasında; Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketler hakkında kısıtlama hükmünün uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Ayrıca geçici 13 üncü maddenin üçüncü fıkrasında da, bu maddenin kapsamına giren sermaye şirketlerine ilişkin **istisnalar** ile uygulamaya dair usul ve esasları belirlemeye, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü almak suretiyle Ticaret Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Ticaret Bakanlığı bu maddedeki yetkisini kullanarak kısıtlama kapsamına giren sermaye şirketlerine yönelik istisnalar belirleyebilir. Örneğin halka açık şirketleri kısıtlama dışında tutabilir veya tüzel kişi ortakların belli bir oranı geçmesi halinde de bu şirketler için kısıtlamayı uygulamayabilir.

Türk Ticaret Kanununun “kâr ve tasfiye payı hakkı” başlıklı 507 nci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri saklıdır. Buna göre, Sermaye Piyasası Kurulu halka açık şirketler için farklı bir düzenleme/uygulama yapabilir. Böyle bir farklılık getirilmediği sürece genel kısıtlama hükmü halka açık şirketler için de geçerli olacaktır.

7. YETKİ:

Cumhurbaşkanı, 30.09.2020 tarihine kadar olan kısıtlama süresini üç ay uzatmaya ve kısaltmaya yetkilidir. Bir başka ifade ile kısıtlamayı 30.06.2020 tarihinde sona erdirebileceği gibi, 31.12.2020 tarihine kadar da uzatabilir.

Ticaret Bakanlığı ise Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü almak suretiyle kısıtlama kapsamına giren sermaye şirketlerine ilişkin **istisnalar** ile **uygulamaya dair usul ve esasları** belirlemeye yetkilidir.

8. ANAYASAYA AYKIRILIK SORUNU:

8.1. Kanunların Geçmiş Etkili Olamaması ve Hukuki Güvenlik Yönünden:

Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti insan haklarına saygılı, bu hakları koruyup güçlendiren, toplum yaşamında adalete, eşitliğe uygun bir hukuk düzeni kuran ve bu düzeni sürdürmekle kendini yükümlü ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, bütün davranışlarında Anayasaya ve hukuk kurallarına uyan, işlem ve eylemleri yargı denetimine tabi olan her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren bir devlettir. Böyle bir düzenin kurulması, yasama, yürütme ve yargı alanına giren tüm işlem ve eylemlerin hukuk kuralları içerisinde kalması, temel hak ve özgürlüklerin, anayasal güvenceye bağlanmasıyla olanaklıdır.

Hukuk devleti ilkesi devletin tüm faaliyetlerinde hukukun egemen olmasını amaçlar, bu amacın gerçekleşebilmesi için çıkarılan yasalarla konulacak kurallarda adalet ve hakkaniyet ölçülerinin göz önünde tutulması gerektiği gibi hukuk güvenliğinin de sağlanması gerekir. Bu nedenle hukuk devletinde yasa koyucu, yasaların yalnız anayasaya değil evrensel hukuk ilkelerine de uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür.

Kanunların kamu yararının sağlanması amacıyla yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi ve kazanılmış hakları ihlal etmemesi anayasanın ikinci maddesinde belirtilen hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle kanun koyucunun hukuki düzenlemelerde kendine tanınan yasama yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir.

Anayasanın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin vazgeçilmez unsurlarından birisi kanunların hukuk güvenliği sağlaması, bu doğrultuda geleceğe yönelik, öngörülebilir kurallar içermesi gerekliliğidir. Bu nedenle, hukuk devletinde güven ve istikrarın korunabilmesi için kural olarak kanunlar yürürlüğe girdikleri tarihten sonraki olaylara uygulanırlar. Kanunların geriye yürümezliği ilkesi uyarınca kanunlar kamu yararı ve kamu düzeninin gereği kazanılmış hakların korunması, mali haklarda iyileştirme gibi kimi ayrıksı durumlar dışında ilke olarak yürürlük tarihlerinden sonraki olay, işlem ve eylemlere uygulanmak üzere çıkarılırlar. Yürürlüğe giren kanunların geçmişe etkili olmaması hukukun genel ilkelerindedir.

Toplum barışının temel dayanağı olan hukuka ve özellikle kanunlara karşı güveni sağlamak ve hatta kanun koyucunun keyfi hareketlerine engel olmak için, öğretide tersine öngören bir hükmü kendi bünyesinde taşımayan bir kanunun kural olarak geriye yürümeyeceği (geçmişe etkili olmayacağı) esası kabul edilmiştir.

Yukarıda açıklanan düzenleme ile Kanunun yayımından önce alınmış ancak tamamen veya kısmen uygulanamamış kar dağıtım kararlarının uygulanması belli bir süre (30 Eylül 2020'ye kadar) yasaklanarak geçmişe etkili bir düzenleme yapılmıştır. Geçici 13 üncü maddenin önceden karara bağlanmış (bir anlamda tamamlanmış) işlemleri de etkileyen ikinci fıkrası bu açıdan yoğun eleştirilere neden olmaktadır.

8.2. Mülkiyet Hakkının Sınırlanması Yönünden:

Anayasanın 13 üncü maddesine göre temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

Hak ve özgürlüklere yapılacak her türlü sınırlamada devreye girecek bir başka güvence de Anayasa'nın 13 üncü maddesinde ifade edilen "ölçülülük ilkesi"dir. Bu ilke, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin başvurularda öncelikli olarak dikkate alınması gereken bir güvencedir. Anayasa'nın 13 üncü maddesinde demokratik toplum düzeninin gerekleri ve ölçülülük ilkeleri iki ayrı kriter olarak düzenlenmiş olmakla birlikte bu iki kriter arasında sıkı bir ilişki vardır. Temel hak ve özgürlüklere yönelik herhangi bir sınırlamanın, demokratik toplum düzeni için gerekli nitelikte, başka bir ifadeyle güdülen kamu yararı amacını gerçekleştirmekle birlikte, temel haklara en az müdahaleye olanak veren ölçülü bir sınırlama niteliğinde olup olmadığının incelenmesi gerekir (AYM, E.2007/4, K.2007/81, K.T. 18/10/2007).

Anayasanın 35 inci maddesine göre ise herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.

Koronavirüs sebebiyle yaşanan kriz ortamında şirketlerin sermayelerinin korunması elbette ki önemlidir. 7244 sayılı Kanunla yapılan düzenlemede bir kamu yararının söylenebilir, ancak bunu sağlamak için en elverişli yöntem mülkiyet hakkına bu şekilde bir müdahale olmamalıdır.

Kaldı ki bu kısıtlama şirketler topluluğuna dahil şirketler nezdinde, kar dağıtımını kısıtlaması yoluyla sağlanmak istenen sonucun tam tersi bir sonuç çıkmasına sebebiyet verebilecektir. Türk Ticaret Kanunu'nun 195 inci maddesinde tanımlanan "Şirketler Topluluğu" şeklinde yapılan gruplarda, finansman ve borç ödeme planlarını iştiraklerden gelecek temettü akışı üzerine kuran (planlayan) pek çok şirket bu kısıtlamadan ağır biçimde etkilenecektir.

Çünkü, en temel özkaynak unsuru olan temettü kaynağından yoksun kalan tüzel kişi ortakların kendi yükümlülükleri için ilave kredi arayışına yöneleceği ve bunun da zaten kısıtlı olan ödünç fon kaynaklarına erişimi daha da zorlaştıracığı açıktır. Bu nedenle Ticaret Bakanlığının tüzel kişi ortaklara yönelik bir istisna imkânı sağlaması isabetli olacaktır.

Saygılarımızla.